

# ימי עיון בתנ"ך תשפ"א

בס"ד

In honor of our mother, Dr. Giti Bendheim,

whose love of learning and constant thirst for knowledge sets the standard for us every day.

**'בְּקִשְׁתִּי אֶת שְׂאֵהָבָה נִפְשִׁי' - עַל מוֹטִיב הַחִיפּוּשׁ וְהַרִיחַ בַּשִּׁיר הַשִּׁירִים  
יַעַל שְׁלוֹסְבֶּרֶג**

## 1. רש"י: הקדמה לשיר השירים

**ויסד ספר זה ברוח הקודש בלשון אשה צרורה אלמנות חיות משתוקקת על בעלה מתרפקת על דודה מזכרת אהבת נעוריה אליו ומודה על פשעה.**

אף דודה צר לו בצרתה ומזכיר חסדי נעוריה ונוי יפיה וכשרון פעליה אשר בהם נקשר עמה באהבה עזה להודיע כי לא מלבו ענה, ולא שילוחיה שילוחין כי עוד היא אשתו והוא אישה והוא עתיד לשוב אליה.

## 1. ליקוטי מוהר"ן - מהדורא קמא סימן לא

ועיקר התהוות הנפש הוא על - ידי ההשתוקקות והכיסופין של איש ישראל אחר השם יתברך. כל אחד לפי מדרגתו שהוא נכסף ומשתוקק ומתגעגע להגיע אל מדרגה למעלה ממנה. על - ידי הכיסופין אלו נעשה נפש. כמו שכתוב (תהלים פ"ד): "נכספה וגם כלתה נפשי", היינו מה שאני נכסף וכלה אחר השם יתברך, מזה בעצמו נעשה נפשי...

וזה בחינת "נקדות הכסף" (שיר השירים א/יא) (תוֹרֵי זָהָב נִעְשָׂה לָךְ עִם נִקְדוֹת הַכֶּסֶף), היינו שעל - ידי הכסופין נעשין הנקדות, שהם בחינת נפש...

אך כדי שתצא הנפש מכח אל הפעל, צריך לדבר בפיה הכיסופין והשתוקקות, שהוא נכסף ומשתוקק. כמו שכתוב (ש"ה ו/ו): "נפשי יצאה בדברו" - שעל - ידי הדבור יוצאת הנפש מכח אל הפעל.

## 3. רש"י פרק ג פס' ג: מצאוני השומרים - משה ואהרן.

4. רש"י פרק ה פס' ז: מצאני השומרים - נבוכדנאצר וחיילותיו. הסבבים בעיר - לנקום נקמתו של מקום.  
נשאו את רדידי - בית המקדש. **שומרי החומות** - אף **מלאכי השרת** שהיו שומרים חומותיה כענין שנאמר (ישעיה סב) על חומתֵיך ירושלם וגו' הם הציתו בו את האור כענין שנאמר (איכה א) ממרום שלח אש וגו':

## 5. ספורנו פרק ב פס' ט:

דומה דודי לצבי - כממהר לעמוד מרחוק שלא אשב בצילו.  
הנה זה עומד אחר כתלנו - **גם כי אינו רחוק באמת אבל קרוב לכל קוראיו ומסתתר שלא נרגיש בו עד שנתעורר לבקשו.** כאמרו: ובקשתם משם את ד' אלוקיך ומצאת.

## 6. מדרש רבה שיר השירים פרשה ב פסקה כד

ד"א דומה דודי לצבי - מה צבי זה נראה וחוזר ונכסה נראה וחוזר ונכסה כך גואל הראשון נראה ונכסה וחוזר ונראה.

## ימי עיון בתנ"ך תשפ"א

### 7. מדרש רבה שיר השירים פרשה ח פסקה יט

מה צבי זה בשעה שהוא ישן עינו אחת פתוחה ועינו אחת קמוצה כך בשעה שישראל עושין רצונו של הקדוש ברוך הוא מביט אליהם בשתי עיניו הדא הוא דכתיב (תהלים ל"ד) עיני ה' אל צדיקים. ובשעה שאין עושים רצון הקב"ה מביט להם בעינו אחת שנא' (שם ל"ג) הנה עין ה' אל יראיו.

8. רש"י פרק ג פס' ה: השבעתי אתכם (בנות ירושלים) - **האומות** בהיותי גולה ביניכם. אם תעירו ואם תעוררו - אהבת דודי ממני על ידי פתוי והסתה לעוזבו לשוב מאחריו. עד שתחפץ - בעוד שאהבתו חפת עלי:

### 9. מדרש רבה שיר השירים פרשה ו פסקה ח

דודי ירד לגנו לערוגת הבושם - א"ר יוסי ב"ר חנינא הפסוק הזה לא ראשו סופו ולא סופו ראשו לא היה צריך קרא למימר אלא דודי ירד לרעות בגנו ואת אמר לרעות בגנים? אלא: דודי זה הקב"ה, לגנו זה העולם, לערוגת הבושם אלו ישראל, לרעות בגנים אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות וללקוט שושנים לסלק את הצדיקים שבישראל.

### 10. רש"י שיר השירים פרק ד פסוק ו

עד שיפוח היום - עד שתתפשט החמה. ונסו הצללים - הוא עת שרב וחום היום

רש"י פרק ב פסוק יז: בתר - לשון חלוקה והפלגה:

### 11. תנחומא תצווה טו

ועשית מזבח מקטר קטרת זש'ה שמן וקטרת ישמח לב (משלי כז/ט). הכתוב הזה מדבר בהקב"ה ובישראל. כיצד? בשעה שהיה כהן גדול נוטל את הקטורת באותה מחתה ביום הכפורים ונכנס לפני ולפנים בבית קדש הקדשים שכן כתיב [...] וכסה ענן הקטרת (ויקרא טז/יג) מהו וכסה? לשון מחילה הוא [...] וכשהיה ענן הקטרת מתמר ועולה ופונה למעלה ונעשה כאשכול היה יודע שנתכפרו עונות ישראל שנאמר (שיר השירים א/יד): **אשכול הכופר דודי לי** - אם נעשה ענן הקטרת כאשכול והיה מתמר ועולה - היה יודע שנתכפר לישראל ושתקבלו מעשיו, ואם לא כסה ענן הקטרת היה יודע שהוא מת [...] נמצאת אומר שכהן גדול וכל ישראל מרתיתם בשעה שכהן גדול נכנס לפני ולפנים עד שהיה יוצא בשלום. כיון שהיה יוצא היתה שמחה גדולה בישראל שנתקבל ברצון שנאמר: שמן וקטרת ישמח לב.

12. בראשית פרק כז/כז: וַיֵּצֵא וַיִּשָּׂק לוֹ וַיֵּרָח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר רֵאָה רֵיחַ בְּנֵי קְרִיחַ שְׂדֵה אֲשֵׁר

**בְּרִכּוֹ יִדְוֹד:**

רש"י

וירח - והלא אין ריח רע יותר משטף העזים? אלא מלמד שנכנסה עמו ריח גן עדן:

תרגום ירושלמי

כריח קטורת בוסמין טבין דעתידין למקרבא בטור בית מוקדשא.

### 13. תלמוד בבלי מסכת שבת דף פח/ב

ואמר רבי יהושע בן לוי: מאי דכתיב לחייו כערוגת הבושם (שיר"ש ה/יג)? כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא נתמלא כל העולם כולו בשמים. וכיון שמדיבור ראשון נתמלא דיבור שני להיכן הלך? הוציא הקדוש ברוך הוא הרוח מאוצרותיו והיה מעביר ראשון ראשון (רש"י: לגן עדן) שנאמר שפתותיו שושנים נוטפות מור עובר אל תקרי שושנים אלא שושנים:

## ימי עיון בתנ"ך תשפ"א

### 14. מדרש רבה שיר השירים פרשה ח פסקה יט

ד"א ברח דודי - מן גלות שאנו בה ומתלכלכין בעונות ודמה לך לצבי טהרנו כצבי או לעופר האילים שתקבל את תפלתנו כקרבן גדיים ואילים.

**על הרי בשמים - אתא לך לריחא טבא בזכות אבותינו שריחן עולה לפניך כבשמים - זו גן עדן שכולה בשמים לכך נאמר על הרי בשמים.**